

**Strategia rozwoju  
Wydziału Humanistycznego  
na lata 2026-2029**

*projekt*

## ***Preambula***

Wydział Humanistyczny, największy wydział Uniwersytetu Śląskiego zarówno pod względem liczby pracowniczek i pracowników naukowych, jak i osób studiujących kształcących się w formie stacjonarnej, będzie pogłębiać współpracę z instytucjami krajowymi (wśród których znajdują się instytucje kultury, instytucje oświatowe, media, organizacje pozarządowe, biznes, samorząd terytorialny), jak i zagranicznymi. Działalność badawcza, zorganizowana aktualnie w obrębie siedmiu dyscyplin naukowych, będzie rozwijana w ramach odrębnych profili badawczych instytutów wydziałowych (zwiększenie oraz pogłębienie interdyscyplinarności obszarów badawczych, którymi zajmują się zespoły badawcze, członkinie i członkowie interdyscyplinarnych centrów badawczych albo indywidualne badaczki i badacze). Wzmocniona zostanie międzynarodowa współpraca badawcza pracowniczek i pracowników WH poprzez ich zaangażowanie w działalność międzynarodowych organizacji naukowych oraz stowarzyszeń badawczych, wyjazdy na staże badawcze, stypendia naukowe i profesury gościnne, a także wymiany kadry dydaktycznej i wymiany studenckie z szeregiem uczelni europejskich (m.in. w ramach programu Erasmus+). Znaczące umiędzynarodowienie badań oraz wysoki poziom naukowy przełożą się na skuteczne aplikowanie o granty międzynarodowe. Wydział realizować będzie, jak każdego roku, wiele wydarzeń popularyzujących naukę.

## ***Obszary strategiczne:***

### **Obszar strategiczny I: Badania naukowe**

#### **BN.1. Wspieranie interdyscyplinarnych i międzyobszarowych projektów badawczych motywujących pracowniczki i pracowników WH do współpracy między dyscyplinami i obszarami badawczymi.**

Inicjowanie i wspieranie – na poziomie organizacyjnym, strukturalnym i finansowym – interdyscyplinarnych projektów badawczych z udziałem przedstawicielek i przedstawicieli nauk humanistycznych, koncentrujących się na analizie złożonych problemów współczesności (np. myślenie krytyczne, etyka AI, humanistyka cyfrowa, filozofia środowiska w kontekście zmian klimatu, etyka badań naukowych) i odzwierciedlających charakter badań naukowych z zakresu nauk humanistycznych prowadzonych na świecie.

#### **BN.2. Motywowanie pracowniczek i pracowników WH do pozyskiwania środków zewnętrznych na prowadzenie działalności badawczej, w tym projektów grantowych.**

Środki na działalność badawczą z potencjału badawczego WH nie pozwalają na wszechstronne i wyczerpujące finansowanie aktywności badawczej wszystkich pracowniczek i pracowników badawczych i badawczo-dydaktycznych WH, dlatego poszczególne instytuty, zespoły badawcze i inne jednostki wewnątrzwydziałowe (tj. przede wszystkim osoby nimi kierujące) mają do odegrania istotną rolę w promowaniu modelu finansowania badań ze środków pozyskanych ze źródeł zewnętrznych. Dotyczy to także rozwoju struktur wspierających – merytorycznie i formalnie – tworzenie i składanie wniosków grantowych.

#### **BN.3. Podniesienie widzialności międzynarodowej badań prowadzonych przez pracowniczki i pracowników UŚ poprzez wzrost liczby monografii autorskich opublikowanych w prestiżowych wydawnictwach zagranicznych.**

Zadanie ma na celu zwiększenie liczby monografii opublikowanych przez pracowniczki i pracowników Wydziału Humanistycznego w cieszącym się najwyższym uznaniem krajowych i zagranicznych wydawnictwach, zgodnie ze specyfiką danej dyscypliny. Docelowo planuje się publikację co najmniej 7 takich monografii w każdym roku akademickim. Takie publikacje zwiększą widzialność Wydziału Humanistycznego i ugruntują pozycję

poszczególnych badaczek i badaczy w środowisku naukowym (i poza nim) na długie lata. Monografie autorskie opublikowane w najbardziej cenionych w naukach humanistycznych wydawnictwach stworzą okazję do partnerskiej współpracy z wybitnymi naukowcami z całego świata, a poszczególnym dyscyplinom pozwolą na ubieganie się o najwyższe kategorie w ewaluacji dorobku naukowego.

#### **BN.4. Wzbogacenie warsztatu naukowego badaczek i badaczy o zaawansowane kompetencje cyfrowe, ze szczególnym uwzględnieniem narzędzi bazujących na sztucznej inteligencji.**

Zadanie ma na celu zwiększanie korzyści ze świadomego stosowania narzędzi sztucznej inteligencji na różnych etapach procesów badawczych i dydaktycznych. Zadanie obejmuje m.in.:

- monitorowanie oraz pogłębienie badań dotyczących praktycznych, etycznych, kulturowych i prawnych aspektów wykorzystania cyfrowych technologii i narzędzi informacyjno-komunikacyjnych, a w szczególności sztucznej inteligencji;
- szkolenia dotyczące zastosowania narzędzi AI w badaniach naukowych z zakresu humanistyki oraz w dydaktyce uniwersyteckiej;
- badania dotyczące wykorzystania narzędzi AI w działalności naukowej z zakresu humanistyki i pracy dydaktycznej pracowniczek i pracowników Wydziału;
- zwiększanie świadomości w zakresie zagrożeń związanych ze stosowaniem narzędzi AI w badaniach naukowych i kształceniu.

#### **BN.5. Promocja badań oraz wzrost liczby publikacji i wystąpień na konferencjach naukowych związanych z ideą humanistyki śląskiej jako części dziedzictwa europejskiego.**

Zadanie polega na czytelnym zdefiniowaniu tych obszarów humanistyki, które z jednej strony podkreślą odrębność regionu śląsko-zagłębiowskiego, z drugiej będą na tyle atrakcyjne i nowatorskie w skali kraju i Europy, że przyczynią się do pozyskania grantów i innych środków na badania. Można to uzyskać dzięki stworzeniu ekosystemu akademickiego, który będzie sprzyjał współpracy między pracowniczkami i pracownikami WH reprezentującymi różne dyscypliny i tworzącymi interdyscyplinarne zespoły lub centra badawcze.

## **Obszar strategiczny II: Osoby studiujące i kształcenie**

### **OSK.1. Doskonalenie oferty dydaktycznej Wydziału poprzez modyfikację programów studiów, wprowadzenie nowych kierunków oraz metod i form nauczania.**

Zadanie polega na aktualizacjach i modyfikowaniu już istniejących programów studiów, tworzeniu nowych programów kształcenia, reagujących na aktualne potrzeby społeczne; opracowywaniu i doskonaleniu programów kształcenia we współpracy z instytucjami i organizacjami zewnętrznymi, upowszechnianiu innowacyjnych rozwiązań dydaktycznych, wdrażaniu nowych technologii w procesie kształcenia, w szczególności z wykorzystaniem narzędzi AI zgodnie ze specyfiką poszczególnych form kształcenia.

W szczególności planuje się modyfikację kierunku filologia angielska poprzez opracowanie nowej specjalności językoznawczej, obejmującej dotychczasową tłumaczeniową, nauczycielską (zgodnie z programem Kolegium Dydaktyki Ogólnoakademickiej) i języków specjalistycznych (z wykorzystaniem narzędzi AI). W związku ze słabszym zainteresowaniem kierunkami filologia wschodniosłowiańska i filologia słowiańska zostaną opracowane dwa nowe kierunki o charakterze interdyscyplinarnym (zorientowany politologicznie kierunek „Wiedza o Rosji” i kulturowo poświęcony krajom bałkańskim). Studia magisterskie na kierunku lingwistyka stosowana stanowić będą dodatkową ofertę edukacyjną, która powstanie we współpracy z interesariuszami zewnętrznymi. Z powodu małego zainteresowania filologią klasyczną na II stopniu, planuje się II stopień studiów łączących wiedzę z zakresu filologii klasycznej ze współczesną wiedzą dotyczącą krajów Basenu Morza Śródziemnego (mediteranistyka).

Bardzo ważnym zadaniem jest odpowiednie uwzględnianie wniosków z ocen jakości kształcenia na poszczególnych kierunkach studiów, przeprowadzanych przez Polską Komisję Akredytacyjną.

W szczególności należy zwrócić uwagę na zwiększanie liczby modułów włączających praktyczne zastosowanie wiedzy, np. poprzez zajęcia projektowe, warsztatowe, praktyczne, ćwiczenia terenowe, wizyty studyjne w instytucjach; wprowadzanie nowych rozwiązań w ofercie dydaktycznej, pozwalających osobom studiującym na wybór modułów na różnych kierunkach i ich realizację w trybie indywidualnym, spersonalizowanie ścieżek edukacyjnych i nowoczesnych metod nauczania, a także na lepszą integrację praktyk zawodowych z tokiem studiów – np. przez tworzenie tzw. „projektów wdrożeniowych”.

## **OSK.2. Podjęcie działań mających na celu wzrost kompetencji dydaktycznych kadry; rozbudowanie systemu wsparcia psychologicznego.**

Zadanie polega na podniesieniu kompetencji dydaktycznych kadry naukowej, zwłaszcza w odniesieniu do świata cyfrowego, technik prezentacji, AI, obsługi nowoczesnego sprzętu dydaktycznego, komercjalizacji i popularyzacji badań naukowych, wspieranie młodej kadry poprzez konsultacje z doświadczonymi pracowniczkami i pracownikami, a także wzmocnienie współpracy w zakresie szkoleń, superwizji, mentoringu i innych form wspierania dydaktyki akademickiej, w szczególności z Centrum Dydaktyki.

Szczególną uwagę zwraca się także na pracę nad kompetencjami społeczno-psychologicznymi nauczycielek i nauczycieli akademickich, dotyczącymi radzenia sobie z trudnymi sytuacjami interpersonalnymi oraz rozbudowanie systemów pomocy dla nauczycielek i nauczycieli dydaktycznych, zapobiegających kryzysom zdrowia psychicznego.

## **OSK.3. Opracowanie strategii wsparcia rozwoju naukowego i kompetencji społecznych osób studiujących.**

Zadanie polega na systematycznym włączaniu osób studiujących w badawcze inicjatywy pracowników WH poprzez m.in: zainicjowanie serii publikacji studenckich (wraz z poprzedzającymi je konferencjami), zaprojektowanie podstron kierunków prezentujących różne aktywności studenckie, wspieranie rozwoju systemu tutoringu akademickiego, pozwalającego studentom na realizację indywidualnych i grupowych przedsięwzięć badawczych lub praktycznych pod opieką pracowników naukowo-dydaktycznych, a także powołanie testowej grupy konsultacyjno-projektowej (przy udziale Zespołu ds. Projektów WH) dla osób studiujących, chcących prowadzić badania naukowe, wymagające finansowania zewnętrznego. Grupa miałaby na celu przede wszystkim: 1) przedstawienie możliwości finansowania zewnętrznego badań dla osób studiujących; 2) analizę potrzeb; 3) współpracę przy redakcji wniosków (kwestie metodologiczne – wybrana pracowniczka/pracownik, kwestie formalno-rachunkowe – Zespół ds. projektów WH, kwestie merytoryczne – pracowniczka/pracownik wybrana/wybrany przez daną aplikującą/danego aplikującego, pełniący we wniosku funkcję opiekunki naukowej/opiekuna naukowego przyszłego projektu). Służyłoby to także rozwijaniu idei wspierania projektów studenckich, opartych na produkcji wydarzeń, działań artystycznych, społecznych, naukowych, środkami finansowymi poza obiegiem kół naukowych.

#### **OSK.4. Wsparcie indywidualnych i kolektywnych potrzeb osób studiujących.**

Zadanie polega na systematycznej rozbudowie infrastruktury (m.in. o specjalistyczne sale takie jak galeria wystawiennicza, laboratorium historii mówionej, laboratorium digitalizacyjne, laboratorium eseju wizualnego z odpowiednim sprzętem i oprogramowaniem), a także w kontekście potrzeb osób z niepełnosprawnościami i neuroróżnorodnych, bieżącym monitoringu już dostępnej bazy, stałym jej uzupełnianiu m.in. w zakresie technologii cyfrowej i informatycznej, a także stworzeniu laboratorium przestrzeni wspólnych. Głównym zadaniem laboratorium będzie opracowanie partycypacyjnego procesu kształtowania przestrzeni wspólnych na Wydziale Humanistycznym w celu zwiększenia komfortu studiowania, dbania o wspólny dobrostan pracowniczek, pracowników i osób studiujących, kształtowania przestrzeni przynależności, wsparcie w zakresie tutoringu rówieśniczego, szczególnie dla studentek i studentów pierwszego roku. Istotnym elementem tego zadania jest także przemyślenie i zaaplikowanie narzędzi służących zbudowaniu głównego kanału komunikacji na Wydziale Humanistycznym, pozwalającego wszystkim studiującym i prowadzącym zajęcia śledzić wydarzenia odbywające się w obrębie budynku i wydarzenia realizowane przez studentki/studentów i pracowniczki/pracowników Wydziału.

#### **OSK.5. Opracowanie i wdrożenie wydziałowej strategii promocji kierunków i upowszechniania oferty edukacyjnej.**

Zadanie polega na zintensyfikowaniu pracy nad widocznością kierunków humanistycznych w mediach społecznościowych; wykorzystanie w tym celu również współpracy z interesariuszami zewnętrznymi, rozbudowaniu i urozmaiceniu oferty skierowanej do kandydatów i kandydatek (m.in. inicjatyw takich jak dni otwarte poszczególnych jednostek i kierunków, organizowanie konkursów dla szkół średnich; wizyty pracowników w placówkach edukacyjnych, nagradzanie studentek i studentów wykazujących wyjątkowe zaangażowanie na rzecz rozwoju kierunków. W ramach tego zadania istotne jest także opracowanie nowych metod monitorowania przyczyn rezygnacji ze studiów, dążenie do zmniejszenia tego zjawiska m.in. poprzez wykorzystanie możliwości tutoringu rówieśniczego.

## **Obszar strategiczny III: Kadra**

### **KA.1. Pozyskiwanie pracowniczek i pracowników o najwyższych kwalifikacjach.**

Zadanie polega na wzmacnianiu pozycji badawczej oraz edukacyjnej WH poprzez odpowiedni dobór kandydatek i kandydatów, którzy powinni być rekrutowani spośród osób wyróżniających się dorobkiem naukowym, wysokimi kompetencjami dydaktycznymi oraz zaangażowaniem społecznym. Ma to szczególne znaczenie w kontekście zmian kadrowych, jakie w latach 2025-2029 nastąpią w strukturach WH.

Zadanie opiera się na poprawie prognozowania potrzeb kadrowych wydziału w zakresie badań naukowych i kształcenia w oparciu o analizy stanu kadrowego.

### **KA.2. Rozwój działań, w tym szkoleń, kursów, spotkań, poprawiających bezpieczeństwo (w tym cyfrowe) na WH.**

Zadanie ma na celu wzmacnianie poczucia bezpieczeństwa (cyfrowego, psychicznego itd.) pracowników i pracowniczek WH.

## **Obszar strategiczny IV: Wpływ społeczny**

### **WS.1. Współpraca z interesariuszami zewnętrznymi i otoczeniem (gospodarczym, mediami, instytucjami kultury) w celu rozwiązywania bieżących problemów / wyzwań społecznych, kulturowych i edukacyjno-naukowych regionu; humanistyka publiczna.**

Zadanie polega na rozwijaniu wsparcia dla pracowniczek i pracowników Wydziału w aktywnym angażowaniu się w działania na rzecz otoczenia społeczno-gospodarczego. Obejmuje to identyfikację społecznie ważnych problemów badawczych we współpracy z otoczeniem, realizację badań i projektów wdrożeniowych we współpracy z partnerami zewnętrznymi, transfer osiągnięć naukowych do gospodarki, popularyzację nauki, rozwój kompetencji w zakresie komunikacji naukowej i współpracy z otoczeniem. Kluczowym elementem jest również wsparcie w planowaniu i dokumentowaniu wpływu tych działań, zgodnie z wymogami ewaluacyjnymi. Realizacja zadania ma na celu zwiększenie zaangażowania pracowniczek i pracowników i efektywności wykazywania pozytywnego wpływu działalności naukowej i dydaktycznej Wydziału na funkcjonowanie społeczeństwa i gospodarki. Współpraca ekspercka z interesariuszami zewnętrznymi reprezentującymi różne środowiska, w tym: instytucje kultury, szkoły, ośrodki akademickie i placówki edukacyjne, jednostki administracji publicznej i samorządowej, stowarzyszenia i organizacje pozarządowe, media publiczne i komercyjne oraz biznes.

### **WS.2. Wzmocnienie kompetencji i wsparcia pracowniczek i pracowników Wydziału w zakresie kreowania i dokumentowania wpływu społecznego.**

Opracowanie listy badań, które w kolejnej ewaluacji mogą zostać ocenione w ramach kryterium wpływu społecznego. Zachęcenie pracowniczek i pracowników do świadomego gromadzenia dowodów wpływu społecznego własnych badań, a szczególnie badań zespołów badawczych. Podkreślenie znaczenia współpracy z otoczeniem społecznym i gospodarczym. Rozwijanie kompetencji pracowniczek i pracowników Wydziału w zakresie komunikacji naukowej i popularyzacji nauk humanistycznych, ukierunkowanej zarówno na audytorium krajowe, jak i międzynarodowe, w celu zwiększenia "wpływu społecznego" i budowania autorytetu Uniwersytetu. Opracowanie wydziałowych wytycznych dotyczących identyfikacji, dokumentowania i opisywania wpływu społecznego badań prowadzonych w naukach humanistycznych w kontekście Kryterium III ewaluacji, ze szczególnym uwzględnieniem

wpływu na kulturę, debatę publiczną, myślenie krytyczne, postawy etyczne oraz dokumenty programowe instytucji.

### **WS.3. Popularyzacja badań naukowych.**

Realizacja cyklu otwartych inicjatyw popularyzujących badania jednostki wśród różnych grup odbiorców, organizacja wydarzeń edukacyjnych, kampanii medialnych oraz przygotowanie publikacji popularnonaukowych. Zadanie zakłada współpracę z lokalnymi partnerami oraz wykorzystanie nowoczesnych kanałów komunikacji, by podkreślić rolę humanistyki w życiu społecznym i kulturowym.

## **Obszar strategiczny V: Współpraca z otoczeniem międzynarodowym**

### **WOM.1.Promocja badań naukowych związanych z regionalnym dziedzictwem kulturowym i tożsamością regionalną Górnego Śląska i Zagłębia Dąbrowskiego poza granicami kraju.**

Zadanie polega na realizacji odrębnych badań, projektów edukacyjnych i wydarzeń promujących dziedzictwo kulturowe i historyczne regionu. Planowane działania będą obejmować współpracę z zagranicznymi instytucjami kultury, organizację wystaw, konferencji, publikacji w językach obcych oraz prezentację regionalnych tematów w ramach programów wymiany akademickiej.

W ramach współpracy z otoczeniem międzynarodowym WH będzie koordynować swoje działania z jednostkami administracji samorządowej, agencjami promującymi region, mediami regionalnymi i krajowymi, a także osobami odpowiedzialnymi za efektywną komunikację z otoczeniem społecznym Uniwersytetu.

### **WOM.2.Podniesienie roli i liczebności profesorów wizytujących WH poprzez stworzenie transparentnego systemu finansowania ich pobytu oraz wypracowanie zasad organizacji ich wizyt, we współpracy przede wszystkim z jednostkami i działami odpowiedzialnymi za współpracę z zagranicą.**

Realizacja zadania przyniesie wzmocnienie jakości naukowej i dydaktycznej profesorami wizytującymi, podniesie poziom umiędzynarodowienia Wydziału Humanistycznego i pozwoli na promocję unikalnych walorów regionu. Istotne jest wzmocnienie obecności i zaangażowania profesorów wizytujących w życie naukowe wydziału, ponieważ trwałe efekty współpracy międzynarodowej są możliwe jedynie w sytuacji, kiedy pojawią się warunki do realizacji wspólnych projektów badawczych. Pobyt profesora wizytującego powinien owocować wymiernymi korzyściami dydaktycznymi i badawczymi dla całego wydziału.

### **WOM.3.Międzynarodowa promocja badań naukowych prowadzonych przez czołowych badaczy WH w mediach cyfrowych.**

Współpraca międzynarodowa oraz międzynarodowa widzialność badań prowadzonych przez naszych badaczy wymaga promocji dorobku i planów badawczych w sposób nowoczesny, atrakcyjny i pozwalający na dotarcie do szerokiego grona odbiorczyń i odbiorców zarówno akademickich, jak i spoza akademii. Zadanie polega na stworzeniu, we współpracy

z właściwymi jednostkami administracji uczelni, modelu promocji i popularyzacji osiągnięć badawczych pracowniczek i pracowników WH na kanale YouTube UŚ oraz w mediach społecznościowych, w tym stworzenie specjalnej przestrzeni wirtualnej – na przykład w ramach strony wydziałowej – na nagrania video i podcasty opisujące wspomniane osiągnięcia.

**WOM.4. Umiedzynarodowienie badań nad twórczością Luce Irigaray (w ramach prac prowadzonych przez zespół badawczy „Pracownia badań feministycznych” w Instytucie Literaturoznawstwa).**

Badania zaplanowane w „Pracowni badań feministycznych” IL mają dotyczyć w pierwszej kolejności dzieła Luce Irigaray i będą systematycznie rozszerzane w polu feministycznej krytyki literackiej i zagadnień genderowych. Francuska filozofka przekazała już część materiałów archiwalnych związanych z jej dziełem; będą one systematycznie uzupełniane. Badania będą wspierane dotacją celową Luce Irigaray. Planuje się ich systematyczne rozszerzanie i umiedzynarodowianie; współpraca z badaczami z Francji, Belgii, USA i Kanady.

## **Obszar strategiczny VI: Infrastruktura**

W miarę możliwości finansowych Wydziału dalsza modernizacja i doposażenie sal dydaktycznych i pracowni w sprzęt komputerowy, dydaktyczny, technologie informatyczne (w pierwszej kolejności w obiekcie przy ul. Bankowej 11).

Optymalizacja wykorzystania infrastruktury i sprzętu poprzez współdzielenie zasobów infrastruktury przez wszystkie kierunki WH.

Rozwijanie, w miarę możliwości finansowych WH, infrastruktury IT i oprogramowania wspierającego cyfryzację procesów administracyjnych, dydaktycznych, badawczych. Uporządkowanie i optymalne zarządzanie licencjami – w tym zakup nowych – do specjalistycznego oprogramowania badawczego, dydaktycznego i administracyjnego. Zapewnieniu dostępu do aktualnych baz danych i publikacji oraz oryginalnych programów wspierających badania naukowe.